

L'ECOLOGISME COM A IDEOLOGIA

L'Ecologia (o ciència ecològica natural), que tracta de les relacions mútues entre els animals, les plantes i el medi inorgànic, fa referència als equilibris dinàmics de la natura amb la interdependència de les coses vives i no vives.

Com que la natura també inclou els éssers humans, la ciència ecològica ha d'incloure el paper de la humanitat dins del món actual i, de forma especial, el caracter, la forma i l'estructura de les relacions de la humanitat amb les altres espècies i amb el substrat inorgànic. Des d'una perspectiva crítica l'ecologia ens permet analitzar amb un ampli punt de mira, el vast desequilibri que ha sorgit de les relacions de la humanitat amb el món natural. Una de les espècies de la natura l'"homo sapiens", s'ha desenvolupat des del món natural, fins a un món social propi. Com que ambdós mons, el natural i el social s'interaccionen mútuament entre ells fins a formes d'evolució molt complexes, per això esdevé tan important parlar d'ecologia social com d'ecologia natural.

L'ecologia social o ciència que explora les fases de l'evolució humana, que ha passat per una successió de jerarquies, classes, ciutats i estats, ha estat molt sovint boicotejada per aquells que tracten de reduir totes les fases del desenvolupament humà a una simple visió unilateral, no globalitzant.

La visió globalitzant de l'ecologia no implica una homogeneïtat immutable, sinó tot el contrari, una dinàmica unitat en la diversitat ja que en la natura l'equilibri i l'harmonia s'assoleixen per una diferenciació sempre canviant i una diversitat sempre en expansió.

El mateix ús de la paraula espècies per mostrar la riquesa de la vida que ens envolta, ha d'encoratjar-nos respecte el fet de l'especificitat de la particularitat. La gran abundor d'éssers i coses diferenciades són objecte de l'ecologia natural. Explorar aquestes diferències, examinar les fases i interfases en la seva manera de fer en el llarg camí de la humanitat, des de l'animalitat fins a la societat, és fer de l'ecologia social una de les més potents disciplines per dibuixar la nostra crítica del present or-



dre social. I no solament l'ecologia social possibilita la crítica de les relacions humanitat-natura, sinó que ens posa la necessitat de transcendir-les de forma radical.

L'ecologisme, nova ideologia que es basa en les ciències ecològiques, ens permet entreveure com — el món del futur hauria d'esser manegat. No tant com una partida d'escacs, sinó més aviat com si hom menés una barca. Allò que l'ecologia (tant natural com social) pot ajudar a ensenyar-nos és la manera com trobar el corrent i comprendre la direcció de les aigües.

El que fa de l'ecologisme una ideologia alliberadora diferent, una nova concepció del món, és el canvi que implica en la noció de jerarquia. Les ciències ecològiques ens donen les bases filosòfiques per a una visió no jeràrquica del món.

Per què parlem de Jerarquia i Dominació i no de Classes i d'Estat? perquè l'ús indiscriminat de les paraules "jerarquia", "classe" i "estat" mena moltes vegades a un gran confusionisme, ja que fer servir els conceptes de "societat sense classes" o "societat sense estat", pot amagar l'existència de relacions jeràrquiques i d'una sensibilitat jeràrquica, fins i tot en absència d'explotació econòmica i de coacció polít-

ca. La dominació i la jerarquia poden continuar existint, i de fet, ja han existit, en societats "sense classes" i en societats "sense estat".

Així doncs amb "jerarquia" volem dir tots aquells sistemes d'obediència i de comandaments —si guin culturals, tradicionals o psicològics— i no solament aquells sistemes polítics i econòmics als quals els conceptes d'estat i de classe s'hi refereixen més escament.

Històricament i existencialment tota jerarquia és un complex sistema de comandament i obeïment en el qual unes èlites frueixen de diferents graus de control sobre els seus subordinats, sense necessàriament explotar-los.

Els mateixos conceptes de "llibertat" i de "democràcia" han estat manipulats pels sistemes jeràrquics de dominació.

La llibertat és quelcom més que absència d'opressió, quelcom més que pluralisme ideològic i quelcom més que heterogeneïtat d'institucions.

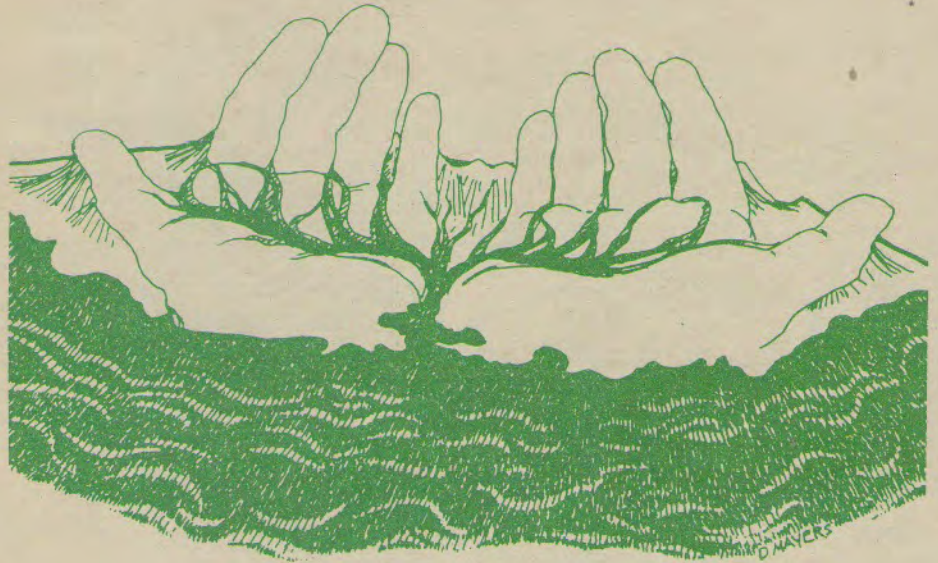
La llibertat l'entendem com a la plena realització de les potencialitats de la humanitat en la seva forma més creativa.

El mateix mot "democràcia" ha estat prou desnaturalitzat pel gradual desplaçament de la par-

ticipació activa en els afers públics cap a la representació passiva, quan el mot "democràcia" en la seva forma clàssica, volia dir, gairebé literalment, participació directe de tot el poble, avui i cada dia amb més freqüència, se'ns vol fer creure que "democràcia" vol dir representació del poble per una èlite que disposa del poder de decisió per sobre del mateix poble.

També l'Ecologia ha sofert aquesta mateixa embranzida. Així la paraula "Ecologia" moltes vegades s'ha identificat amb una forma d'enginyeria natural que pot anomenar-se "ambientalisme". I molta gent usa ambdues paraules indistintament quan l'ambientalisme veu la natura com un hàbitat passiu, que es compon d'objectes tals com animals, plantes, minerals i tot allò que ha d'ésser útil a l'ús humà. L'ambientalisme no qüestiona la premissa bàsica de la societat present, el fet que la humanitat ha de dominar la natura. Més ben dit, fa possible aquest domini desenvolupant aquelles tecnologies que disminueixen l'impacte causat per l'espoliació del medi natural.

Una tecnocràcia ambientalista, jeràrquicament guarnida amb vestits verds, seria una tecnocràcia molt perniciosa, perquè



estaria camuflada amb el color de l'ecologia.

Això no té res a veure amb l'ecologisme, ideologia que denuncia els moderns sistemes de producció, distribució i promoció de béns i de necessitats, com a grollerament irracional i anti ecològics; que malda per definir un progrés que deixi a la persona humana la llibertat de seleccionar

les seves necessitats autònomament i d'assolir els mitjans per satisfer-les; i que té per objectiu crear una societat harmònica amb la natura, en la qual cada individu sigui capaç de participar directament en la formulació de la política de cada dia.

Josep Puig.

DECLARACIÓ DELS DRETS DE LES FUTURES GENERACIONS.



ARTICLE 1

Les futures generacions tenen dret a una terra indemne i no contaminada i tenen el dret a gaudir d'ella, considerada com a suport de la història de la humanitat, de la cultura i dels vincles socials que fan de cada generació i de cada individu membres de la humanitat.

ARTICLE 2

Cada generació depèn dels béns i patrimoni adquirits i té el deure, com preservadora de les futures generacions, d'impedir qualsevol atemptat irreparable i irreversible a la vida sobre la terra i a la dignitat i llibertat de la persona.

ARTICLE 3

Conseqüentment, és el deure suprem de cada generació -amb la finalitat de preservar els drets de les generacions futures- assegurar la vigilància constant de l'evolució i transformacions de la

tecnologia que puguin conduir a danyar la vida sobre la terra i el seu equilibri natural o al desenvolupament harmoniós del gènere humà.

ARTICLE 4

Hom tindrà de posar tots els mitjans necessaris -inclús l'ensenyament, la investigació i la legislació- en condicions de garantir aquests drets i assegurar que no seran sacrificats a la desídia, l'interès o l'oportunisme del moment.

ARTICLE 5

Els governs, les organitzacions no-governamentals són cridats caramente i amb tots els mitjans, a posar des d'avui en pràctica aquests principis, com si es trobessin ja enfront de les futures generacions, davant les quals es deuen reconèixer com a plenament responsables.